

FLORIKA ŠTEFAN LÉGÚJABB VERSEIBŐL

Fordította Fehér Ferenc

BÉKESZERETŐ KÉPEK

Vesznek a szülőfalu körvonalai, oda a sárga iskola is,
A fehér templom, meg az a néhány támpont az emlékezésben.
Föllélegzik a Kalemegdan teli tavasszal, áttetsző levegővel,
Föllélegzik a verseci meg az újvidéki székesegyház
Zengő harangjaikkal vidéki delekben.
Aztán elzarándokol hozzám az ősz, teli illatos nyugalommal,
Aztán elzarándokol hozzám a Felsőváros ünnepi csöndje,
Majd a Miletić-szobor galambjai összecsapnak a levegőben
A dubrovniki, zágrábi galambokkal meg azokkal a velenceiekkel.
Csipegetik tenyerünkől a gabonamagot, napraforgót, morzsát,
S Picasso békegalambjától eltérően hízóttak és esetlenek,
S eltérőek azoktól is, melyeket apám tenyészített
És dobott a magasba, hogy befedjék a szentmihályi eget.

A SZÍV FÖLDRAJZI TÉRKÉPE

Sorsom, ideje érkezett a számadásnak,
ha lehetséges, más lapot vegyünk.
Kíméljenek már meg a tanítgatástól:
ezt a síkságomat hogyan s miként szeressem,
s életemben vagy holtomban fogad-e el magának.
A Nap ott kel majd föl örökkön a Verseci torony fölött,
akárcsak rég, amikor először hallottam nevét.
A Duna két partja látásomba vésődött

A *Nanosi* (Glas kiadó, Banja Luka, 1981.) című kötetből válogatta a fordító.

s bármi bukkan fel szemeim előtt,
az mind békén, megfontoltan hömpölyög.
Az ötszólamúság kiköszörülte hallásomat
s ha hunyorítok, az egész síkság reszketni kezd
attól a zenétől, ami könnyet csal a szememből akaratlan.
Itt van az én összes sírom és minden leendő unokám.
A sík szántón csak az eperfák ágaskodnak égbe
s a hold szemöldökéről csöpög a nedves éj.

AZ OLDÓDÁS KEZDETEI

Menekültem anyám természetétől, szolgálai alázatától,
attól, hogy olyan ős beletörődéssel mindent elviselt;
szemérmesen rejtőztem mihaszna verssorokba,
az emberibb, az értelmesebb életet kerestem.
De sehova se menekülhettem el
kínjaitól és könnyeitől, attól a lankadástól,
ahogy fogadta a sors csapásait.
Engem is nyomnak már az évek s ha mezítláb lépek
éjjel, nem felejttem, hogy' fogtam kezét
s apám részeg késétől hogy' menekültünk.
Mennyi érthetetlen homályt hordoz a vérem.
Mikor lesz erőm, hogy megfejtsem sorra mindet?

TAVASZI TÁNC

Milyen napsugárszagú ma minden,
a szobák s bennük a holmik.
Mint súlyos betegek, úgy lábadoznak
a hosszú és sorvasztó tél után.
A képek színek táncát járják a falon,
feketétől a fehérig, minden árnyalatban.
Konjović bácsszőlősi Engi Pistája
ravaszokán mosolyog hosszú bajsza alól,
s én sugarasan várom, hogy megnyúljanak a tavaszi napok.

AZ ÜRÖGI VENAC CSÖNDJE

Kiszolgáltatott erdei csönd,
 madár csőréből, a magasból
 hullasz be lelkem nyitott ajtaján.
 Veled voltam én, mikor a legjobban szerettem.
 Félttem, nehogy letépjek akár egyetlen virágot,
 bogárra ne lépjek, fűszálat meg ne sértsek.
 Az a bódító mézgaillat, amivel a levegő teli volt!
 Tűzgödröket furkáltak beléd, s ez a sok hulladék!
 Érintetlen szépségedért már senki nem rajong.
 Kétfalatnyi rostonsült között
 mindnyájunkból a hordák hangja szólt.

MAGÁNEMLÉKEZTETŐ

Istenem, akivel már régen szakítottam,
 te nem is tudod, mennyire boldogított
 számlálatlan költészettanítóm.
 Hadd súgjam meg bizalmasan:
 többen voltak, mint összevéve
 minden román tannyelvű iskolában
 az újjáépítés korszakában.
 Egyikük úgy rendelt verseket,
 a szocrealizmus jól ismert receptje szerint,
 legyen „nemzeti a forma, s a tartalom szocialista”,
 s ajánlták, olvassam Eminescút, de ne írjak úgy,
 s buzgón tanulmányozzam a SZK(b)P rövid történetét,
 meg mindent, amit Z. mond az irodalomról.
 A másik azt követelte, írjak traktorokról.
 Én bűnös lélek, sosem láttam egyet is
 a mi bánáti földjeinken, s másmerre sem,
 csak a mozihíradókban volt épp elég,
 meg az ötéves tervről annyit írogató lapokban.
 A harmadik parancsa: Č. tanulmányait ültessem át,
 szedjek föl egy kis elméleti tudást,
 mert kell a futó verselgetéshez, s a hasonlíthatatlan jövőhöz.
 Míg súroltam az iskolapadokat a gimnázium udvarán
 a Sterija utcában, Versecen,

kifújtam magam s verset gondoltam 'ki Május Elsejéről.
Nem fedte, amit a lecke írt elő, képről, hasonlatról s más
[mifenéről.]

A negyedik tanító, egy politikailag átnevelt egyén,
ügyelt, hogy eszmeileg el ne tévelyedjem,
minden leírt sorom vitte a Felelős elvtárshoz,
hogy az piros kézjegyével láttamozza
az én kiskorú ifjúkommunista lelkem.
Az ötödik, hatodik, vagy ki tudná, hanyadik tanító
strófáim szabta át egy napilapba.
Engem senki sem kérdezett, fáj-e bennem a lélek, mi bánt.
Egyszer aztán eszembe ötlött öreg eperfánk otthon a ház előtt.
Tőle tanultam meg mindazt, amit sosem tanult meg egyetlen
[tanítóm.]

AZ ELŐDÖK — GYEREKSZEMMEL

Láttam az elődök kiásott csontjait,
mikor valaki lehunyta a szemét, rokontemetésen.
Rakásra gyűjtötték őket, akár a burgonyát a kertben,
s az újabb halott oldalán visszakerült mind a földbe.
Hallgattam a részeg sírásót, ahogy mesélt
ezekről a csontokról, s hogy melyik koponya kié volt.
Hozzáértően forgatta őket, mint egy anatómus.
Egy ilyen szűköcske temetőben hogy is férhet el
annyi néhai kertész meg szorgos szövőnő?
Mit szántanak odalent, szőnek-e, s milyen szőnyeget?

ŐSLAKÓ

A kirepedezett bőrt metszi a hóvihar meg a kossava,
a Delibláti pusztáról szemembe vág az apró homok.
Emlékezetből járom az összes búzatermő tájat.
Két csúcsot hódítottam meg az egész földkerekségen,
a Verseci dombét meg a Fruška gora csúcsát.
Az élet minden bölcsessége ott lapul
egyetlen búzaszemben.
S mennyi kín, küszködés, türelem kell,
hogy az a szem csírázzék és ellásson nemzedékeket!

AZ ÉN IGAZAM

Csak az igazam beszéltem tinéktek,
 sós-könny-ízű, keserű igazam.
 Másikat és másmilyen igazat nem ismerek.
 Ahhoz még egy és másmilyen
 élet kellene.

AZ ÚJVIDÉKI NYÁR ÍRÁSJEGYEI

Reggel. Bent a városban. Akár az erdőben.
 Meg az a fülemüle-dal: írásjegyei a nyárnak.
 Fogjuk a kosarat, s induljunk piacra,
 míg a macedóniai paradicsomon ott a harmat,
 s a szabadkai meggyen meg a šumadijai uborkákon is.
 Elkeveredő nyelvek, eltérő hanghordozások
 örömet szívod magadba s hosszabb életű leszel.
 Jön majd a tél, a kossava s törli ezt a képet,
 a dús termékek és az emberi öröm nyomát.
 Facipőben, a bódék asztalánál,
 csak a salajkai káposztaárus asszonyok maradnak ott
 s a kisači meg pivnicei fajcsirkék hosszú sorai...

HÁBORÚS VAGY BÁRMILYEN MÁS USZÍTÁS

Tedd vállamra legalább kezed,
 hogy érezzem érverésed, szíved lüktetését.
 A hajtóvadászat még nem hagyott alább.
 Nem fáradtak el még az üldözők.
 Itt érzem lehetetüket koponyámon
 s gyilokhoz hasonló, hegyes foguk.
 Kit tepernek le előbb: téged-e vagy engem?
 Mindegy, ha csordulna is vér,
 ezen a földön ömlene el,
 az egyetlen, akit szerettünk,
 az egyetlen, akit meg nem tagadtunk.